

นิพนธ์ฉบับ

Original Article

# สำรวจความคิดเห็นและพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ของวัยรุ่นในประเทศไทย

วีระชัย สิทธิปิยะสกุล พ.บ., ว.ว.(สูติ-นรีเวช)\*

พิชานัน หนูวงษ์ ศศ.ม.\*

รัชนี ลักษิตานนท์ วท.ม.\*\*

เบญญา ยมสาร ค.ม.\*\*\*

\* ศูนย์อนามัยที่ 9 พิษณุโลก

\*\* ศูนย์อนามัยที่ 4 ราชบุรี

\*\*\* ศูนย์อนามัยที่ 8 นครสวรรค์

**บทคัดย่อ** การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจของศูนย์อนามัยทั้ง 12 เขตทั่วประเทศ โดยสำรวจวัยรุ่นอายุ 10 - 19 ปีที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และอาชีวศึกษาปีที่ 2 ทั้งประเทศด้วยวิธี multistage cluster sampling ทั้งหมด 42,234 คน โดยการใช้แบบสอบถามทำการสำรวจระหว่างเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ 2555 วัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นความรู้และพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นในประเทศไทยรวมถึงการหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ กับการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น ผลการศึกษาพบว่า เด็กวัยรุ่นมีประสบการณ์เคยมีเพศสัมพันธ์ร้อยละ 13.9 โดยอายุเฉลี่ยที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกคือ 14.98 ปีเร็วที่สุดคืออายุ 10 ปี มีคู่นอนเฉลี่ย 1 - 2 คน วัยรุ่นบางคนมีคู่นอนมากถึง 20 คน และมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกันหรือได้ทั้ง 2 เพศ ร้อยละ 8.5 และ 2.5 ตามลำดับ วัยรุ่นมีการเลือกใช้ถุงยางอนามัยร้อยละ 66.4 และมองเรื่องของการคุมกำเนิดในวัยรุ่นเป็นเรื่องธรรมดา ถ้าเกิดตั้งครรภ์ระหว่างเรียนจะตัดสินใจยุติการตั้งครรภ์ ร้อยละ 15.8 โดยจะปรึกษาพ่อแม่ เพื่อนและครูในอัตราส่วนร้อยละ 71.4, 14.9, 4.5 ตามลำดับ สถานที่ที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก ส่วนใหญ่ใช้ที่บ้านตนเองหรือแฟน มากถึงร้อยละ 50.3 โดยปัจจัยที่สำคัญเป็นเหตุจูงใจคือ การอยู่กันสองต่อสอง ร้อยละ 32.2 ขณะเดียวกันปัจจัยเสริมให้วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ คือ การใช้สารเสพติด (66.6% เป็นเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์) และการดูสื่อลามกซึ่งส่วนมากเป็นคลิปมือถือ มากถึงร้อยละ 64.9 ผลการศึกษาแสดงถึงความจำเป็นที่บิดามารดา ครู และผู้เชี่ยวชาญรวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องให้ความสำคัญและพัฒนากลไกประสานในการกำหนดนโยบายสาธารณะและวางยุทธศาสตร์แก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นต่อไป

**คำสำคัญ:** พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น, การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

## บทนำ

ปัจจุบันปัญหาการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นเป็นปัญหาของสังคมที่สำคัญมากปัญหาหนึ่งของประเทศไทย ดังข่าวพบซากทารกที่เป็นผลจากการทำแท้งที่วัดไผ่เงิน กรุงเทพมหานคร จำนวน 2,000 กว่าศพ หรือข่าวดาราดาราพาคู่นอนไปทำแท้ง<sup>(1,2)</sup> เพราะความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเสริมกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของสังคม วิถีชีวิตเป็นแบบคนเมืองมากกว่าชนบท สถาบันครอบครัวเปลี่ยนแปลงเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น พ่อแม่มีเวลาให้แก่วงศ์และครอบครัวน้อยลง จากการแข่งขันกันด้านเศรษฐกิจและสังคมเหล่านี้ มีผลกระทบโดยตรงและโดยอ้อมกับวิถีคิด ทักษะคิด

และวิถีชีวิตของเด็กวัยรุ่นไทยยุคใหม่หล่อหลอมให้เกิดปัญหาและพฤติกรรมในสังคม โดยเฉพาะการมีเพศสัมพันธ์กันก่อนวัยอันควร และเกิดการตั้งครรภ์แบบไม่พึงประสงค์ ซึ่งสาเหตุไม่ใช่ปัญหาแบบปัจเจกบุคคล แต่มีปัจจัยอื่นๆ มาเกี่ยวข้องหลายองค์ประกอบ เช่นความสัมพันธ์ของเด็กวัยรุ่นกับครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจที่ไม่ดี ขาดความอบอุ่น ขาดความเข้าใจซึ่งกันและกันและกฎระเบียบที่เข้มงวด การเรียนรู้หรือรับข่าวสารผิดๆ จากเพื่อน จากสื่อต่างๆ โดยเฉพาะจากอินเทอร์เน็ตหรือการใช้สารเสพติด ซึ่งมีผลทำให้มีค่านิยมใหม่ในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทางเพศ การดื่ม

แอลกอฮอล์ ถ้าไม่ให้ความสำคัญต่อการแก้ปัญหา เด็กวัยรุ่นก็จะไม่มีที่พึ่งต้องหาทางแก้ไขปัญหาเองแบบผิด ๆ ซึ่งมีผลกระทบต่ออนาคตของเด็กวัยรุ่นด้านการเรียน ด้านการยอมรับทางสังคม และคุณภาพชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปอาจนำไปสู่วงจรการพึ่งยาเสพติด เช่น ยาบ้า ซึ่งผู้ที่ใช้มีโอกาสเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัยสูงขึ้น 2.2 – 3.4 เท่า<sup>(3)</sup>

ทัศนคติความคิดเห็นของเด็กวัยรุ่นปัจจุบันต่อการมีเพศสัมพันธ์คิดว่าเป็นเรื่องธรรมดา โดยปัจจัยที่มีผลต่อการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นคือเพื่อน แฟน สื่อ และสุรา และตัวของวัยรุ่นเอง<sup>(4)</sup> ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นจึงเป็นปัญหาที่ซับซ้อนและต้องการความร่วมมือของทุกฝ่าย ไม่ใช่หน้าที่ของกระทรวงสาธารณสุขหรือกระทรวงศึกษาธิการเท่านั้น แต่ต้องเป็นความร่วมมือทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เป็นการแก้ไขแบบการมีส่วนร่วมและสหสาขาที่จากตัวเด็กเอง ครอบครัว ชุมชน โรงเรียน สังคม สิ่งแวดล้อม และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง<sup>(5)</sup>

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นความรู้ และพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นในประเทศไทยรวมถึงการหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ กับการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น เพื่อเป็นข้อมูลนำไปสู่ความเข้าใจในวัยรุ่น เป็นช่องทางในการแก้ไขปัญหาอย่างมีส่วนร่วม ตรงจุด และยั่งยืนต่อไปในสังคม

## วิธีการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ศึกษาเป็นเด็กวัยรุ่นอายุ 10-19 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 ทั้งภาครัฐและเอกชนทั่วประเทศ โดยกำหนดขนาดตัวอย่างเป็นตัวแทนระดับเขต เขตละ 3,350 คน รวม 12 ศูนย์เขต ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างรวม 42,234 คน สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธี multistage cluster sampling โดยสุ่มตัวอย่างทั้ง 12 ศูนย์เขตสุ่มจังหวัดในเขตที่รับผิดชอบ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของจังหวัดในแต่ละเขต รวม 45 จังหวัด จากนั้นแต่ละจังหวัดใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายสุ่มโรงเรียนตามขนาดโรงเรียน (ขนาดเล็กขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ขนาดใหญ่พิเศษ และโรงเรียนเอกชน) จังหวัดละ 4 แห่ง (180 แห่ง) และวิทยาลัยสังกัดสำนักงานการอาชีวศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน จังหวัดละ 4 แห่ง (180 แห่ง) สุ่มห้องเรียนเก็บข้อมูลเด็กนักเรียนทุกคนในโรงเรียนที่สุ่มได้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามประเภทตอบเอง ที่สร้างขึ้นประกอบด้วยข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป ความคิดเห็น พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น ความรู้เกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ การคุมกำเนิด และการเข้าถึงบริการ

การศึกษานี้ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรม-

วิจัย ศูนย์อนามัยที่ 8 นครสวรรค์ เลขที่ EC 003/2555 เก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่เป้าหมายในช่วงระหว่างเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ พ.ศ.2555 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนา แสดงการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติค่า odds ratio 95% confidence interval ใช้ในการวิเคราะห์หาปัจจัยระหว่างตัวแปรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

## ผลการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่เก็บได้ในครั้งนี้ 42,234 คน เป็นเพศชาย ร้อยละ 41.7 และหญิง 58.3 เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 32,800 คน (77.7%) ระดับประกาศนียบัตร วิชาชีปีที่ 2 จำนวน 9,434 คน (22.3%) ประชากรที่ศึกษามีข้อมูลทั่วไป ส่วนมากอาศัยอยู่กับบิดา-มารดา ร้อยละ 74.3 มีส่วนน้อยที่อยู่กับเพื่อน แฟนหรือคู่รัก หรืออยู่คนเดียว ร้อยละ 1.8, 1.6 และ 0.6 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 1

เด็กวัยรุ่นมีประสบการณ์เคยมีเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 13.9 เด็กระดับ ปวช. 2 มีประสบการณ์ทางเพศมากกว่าเด็กระดับ ม.2 คือ ร้อยละ 42.3 และ 5.8 ตามลำดับ พบสัดส่วนสูงที่สุดในภาคเหนือและภาคใต้ ส่วนภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีขนาดของปัญหาน้อยกว่าเล็กน้อย อายุเฉลี่ยที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก คือ 13.46 ปี และ 15.66 ปี ใน ม. 2 และ ปวช. 2 ตามลำดับ มีคู่นอนเฉลี่ย 1-2 คน (ตารางที่ 2) โดยมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกัน หรือได้ทั้ง 2 เพศ ร้อยละ 8.5 และ 2.5 ตามลำดับ (พฤติกรรมไม่แตกต่างกันระหว่าง ม.2 และ ปวช. 2) (ตารางที่ 3) สถานที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก ส่วนใหญ่ใช้ที่บ้านตนเองหรือแฟน ร้อยละ 50.3 โดยปัจจัยสำคัญที่เป็นเหตุจูงใจ คือ การอยู่ด้วยกันสองต่อสอง และความอยากลองอยากรู้ ร้อยละ 32.2 และ 22.1 ตามลำดับ ส่วนการไม่กล้าปฏิเสธมีร้อยละ 3.6 (ตารางที่ 4) มีการใช้ยาเสพติดก่อนมีเพศสัมพันธ์ร้อยละ 11.5 (66.6% เป็นเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ หรือเหล้าปั่น ตามด้วยกัญชาและยาบ้า ร้อยละ 9.0 และ 8.6 ตามลำดับ) ดูสื่อลามกในคลิปมือถือร้อยละ 64.9 โดยเฉลี่ยดู 1-2 วัน ต่อสัปดาห์ และมีร้อยละ 6.2 ที่ดูสื่อลามกทุกวัน (ตารางที่ 4)

วัยรุ่นให้ข้อมูลว่า มีการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 83.0 โดยใช้ถุงยางอนามัย ร้อยละ 66.4 เลือกใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดและยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉิน ร้อยละ 8.3 และ 5.6 ตามลำดับ และเลือกใช้วิธีหลั่งน้ำอสุจิข้างนอก หรือการนับระยะปลอดภัย ร้อยละ 14.1 และ 4.0 ตามลำดับ (ตารางที่ 4)

ส่วนความคิดเห็นเรื่องการเก็บแถมในวัยรุ่นถือเป็นเรื่องธรรมดา เป็นค่านิยมและการสร้างความสนใจหรือการแข่งขันในวัยรุ่น ซึ่งกระจายเป็นส่วนใกล้เคียงกันทุกภาคของประเทศ และ

สำรวจความคิดเห็นและพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นในประเทศไทย

มีความเห็นที่ให้ผู้ชายพกถุงยางอนามัยมากกว่าผู้หญิง กรณีเกิด ตั้งครรภ์ระหว่างเรียน ส่วนใหญ่จะตั้งครรถ่อ (ร้อยละ 72.8) แต่ก็มีร้อยละ 15.8 ที่ตัดสินใจจะยุติการตั้งครรถ่อ (ตารางที่ 5) ประเด็นการอยู่อาศัยกับแฟนหรือคูรัก เพื่อน หรืออยู่คนเดียว

มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการมีเพศสัมพันธ์ ครั้งแรก และไม่ยกเว้นกรณีอาศัยอยู่กับพ่อแม่หรือญาติ (ตารางที่ 6) โอกาสเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นที่ชายเสพติด และการดูสื่อลามก (ในคลิปมือถือ) เทียบกับวัยรุ่นที่ไม่ได้ใช้หรือดู

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชากรที่ศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษา

ข้อมูล	ระดับการศึกษา						ภาพรวมประเทศ	
	ม.2			ปวช.2				
	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
<b>เพศ</b>								
ชาย	13,591	(41.4)		4,027	(42.7)	17,618	(41.7)	
หญิง	19,209	(58.6)		5,407	(57.3)	24,616	(58.3)	
รวม	32,800	(77.7)		9,434	(22.3)	42,234	(100.0)	
<b>ลักษณะครอบครัว</b>								
บิดา-มารดา รวมกันอยู่	23,964	(73.1)		6,856	(72.7)	30,820	(73.0)	
บิดา-มารดา แยกอยู่/เสียชีวิต/หย่าร้าง	8,620	(26.3)		2,511	(26.6)	11,131	(26.4)	
อื่นๆ	216	(0.7)		67	(0.7)	283	(0.7)	
รวม	32,800	(77.7)		9,434	(22.3)	42,234	(100.0)	
<b>ปัจจุบันอาศัยอยู่กับ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)</b>								
บิดา มารดา	28,162	(74.2)		7,873	(74.8)	36,035	(74.3)	
ญาติ พี่น้อง	8,620	(22.7)		1,766	(16.8)	10,386	(21.4)	
แฟนหรือคูรัก	448	(1.2)		321	(3.0)	769	(1.6)	
เพื่อน	508	(1.3)		374	(3.6)	882	(1.8)	
อยู่คนเดียว	153	(0.4)		151	(1.4)	304	(0.6)	
อื่นๆ	69	(0.2)		47	(0.4)	116	(0.2)	
รวม	37,960	(78.3)		10,532	(21.7)	48,492	(100.0)	

หมายเหตุ อื่นๆ หมายถึง สถานสงเคราะห์ มูลนิธิ พระ ครู หอพัก

ตารางที่ 2 รายละเอียดการมีเพศสัมพันธ์ของประชากรที่ศึกษา

คุณลักษณะ	ค่าสถิติ											
	$\bar{X}$			S.D			Min			Max		
	ม.2	ปวช.2	ทั้งหมด	ม.2	ปวช.2	ทั้งหมด	ม.2	ปวช.2	ทั้งหมด	ม.2	ปวช.2	ทั้งหมด
อายุของวัยรุ่น	14.08	17.20	16.23	0.485	0.684	1.58	12	16	12	15	19	19
อายุการมีเพศสัมพันธ์กับต่างเพศครั้งแรก	13.46	15.66	14.98	0.943	1.166	1.50	10	10	10	15	20	19
จำนวนคนที่มึเพศสัมพันธ์ด้วย	2.03	2.35	2.25	2.436	2.579	2.54	1	1	1	20	20	20

ตารางที่ 3 การมีประสบการณ์ทางเพศสัมพันธ์ของประชากรที่ศึกษาจำแนกตามรายภาคและระดับการศึกษา (ในวงเล็บคือร้อยละ)

ข้อมูล	ภาค								ระดับประเทศ		
	เหนือ		กลาง		ตะวันออกเฉียงเหนือ		ใต้		ม.2	ปวช.2	รวม
	ม.2	ปวช.2	ม.2	ปวช.2	ม.2	ปวช.2	ม.2	ปวช.2			
<b>ประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์</b>											
เคย	622 (7.4)	1,262 (55.7)	559 (5.0)	1,030 (37.8)	427 (5.4)	918 (36.6)	283 (5.4)	785 (40.5)	1,891 (5.8)	3,995 (42.3)	5,886 (13.9)
ไม่เคย	7,753 (92.6)	1,002 (44.3)	10,708 (95.0)	1,696 (62.2)	7,534 (94.6)	1,589 (63.4)	4,914 (94.6)	1,152 (59.5)	30,909 (94.2)	5,439 (57.7)	36,348 (86.1)
รวม	8,375 (19.8)	2,264 (5.4)	11,267 (26.7)	2,726 (6.5)	7,961 (18.8)	2,507 (5.9)	5,197 (12.3)	1,937 (4.6)	32,800 (77.7)	9,434 (22.3)	42,234 (100)
<b>รูปแบบการมีเพศสัมพันธ์</b>											
ต่างเพศ	523 (84.1)	1,121 (88.8)	481 (86.2)	926 (89.9)	362 (84.8)	848 (92.4)	258 (91.2)	715 (91.1)	1,624 (85.9)	3,610 (90.4)	5,234 (88.9)
เพศเดียวกัน	86 (13.8)	111 (8.8)	59 (10.6)	81 (7.9)	51 (11.9)	51 (5.6)	15 (5.3)	48 (6.1)	211 (11.2)	291 (7.3)	502 (8.5)
ทั้ง 2 เพศ	13 (2.1)	30 (2.3)	19 (3.2)	23 (2.2)	14 (3.3)	19 (2.1)	10 (3.5)	22 (2.8)	55 (2.9)	94 (2.4)	149 (2.5)
รวม	622 (10.6)	1,262 (21.4)	559 (9.5)	1,030 (17.5)	427 (7.3)	918 (15.6)	283 (4.8)	785 (13.3)	1,891 (32.1)	3,995 (67.9)	5,886 (100)

ตารางที่ 4 พฤติกรรมของประชากรที่ศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษา

พฤติกรรมของวัยรุ่น	ระดับการศึกษา		ภาพรวมประเทศ
	ม.2	ปวช.2	
<b>สถานที่ที่มีเพศสัมพันธ์กับต่างเพศครั้งแรก</b>			
โรงแรม	163 (8.6)	436 (10.9)	599 (10.2)
หอพัก/บ้านเช่า	186 (9.8)	927 (23.2)	1,113 (18.9)
บ้านตนเอง/แฟน	1,012 (53.5)	1,949 (48.8)	2,961 (50.3)
บ้านเพื่อน	178 (9.4)	257 (6.4)	435 (7.4)
สถานที่ท่องเที่ยว/พักผ่อน	54 (2.9)	78 (2.0)	132 (2.2)
โรงเรียน	42 (2.2)	22 (0.6)	64 (1.1)
สถานบันเทิง	17 (0.9)	4 (0.1)	21 (0.4)
อื่นๆ	41 (2.2)	38 (1.0)	79 (1.3)
ไม่ตอบ	198 (10.5)	284 (7.1)	482 (8.2)
รวม	1,891 (32.1)	3,995 (67.9)	5,886 (100)
<b>เหตุจูงใจมากที่สุดในการมีเพศสัมพันธ์กับต่างเพศครั้งแรก</b>			
การอยู่สองต่อสอง	559 (29.6)	1,334 (33.0)	1,893 (32.2)
อยากรู้ อยากลอง	417 (22.1)	881 (22.0)	1,298 (22.1)
สื่อลามก	35 (1.9)	35 (1.0)	70 (1.2)
ความรัก	547 (28.9)	1,268 (32.0)	1,815 (30.8)
เลียนแบบเพื่อน/ดารา	11 (0.6)	9 (0)	20 (0.3)
ใช้สารเสพติด	11 (0.6)	8 (0)	19 (0.3)
ไม่กล้าปฏิเสธ	85 (4.5)	126 (3.0)	211 (3.6)
อื่นๆ	28 (1.5)	50 (1.0)	78 (1.3)
ไม่ตอบ	198 (10.5)	284 (7.0)	482 (8.2)
รวม	1,891 (32.1)	3,995 (67.9)	5,886 (100)

สำรวจความคิดเห็นและพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นในประเทศไทย

ตารางที่ 4. พฤติกรรมของประชากรที่ศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษา (ต่อ)

พฤติกรรมของวัยรุ่น	ระดับการศึกษา		ภาพรวมประเทศ
	ม.2	ปวช.2	
<b>การป้องกันการตั้งครรภ์ /โรคติดต่อทาง เพศสัมพันธ์/เอ็ดส์</b>			
คุม	1,483 (78.4)	3,403 (85.2)	4,886 (83.0)
ไม่คุม	408 (21.6)	592 (14.8)	1,000 (17.0)
รวม	1,891 (32.1)	3,995 (67.9)	5,886 (100)
<b>ชนิดของการคุมกำเนิดในวัยรุ่น (ตอบเพียง 1 ข้อ)</b>			
ถุงยางอนามัย	1,039 (70.3)	2,204 (64.8)	3,243 (66.4)
หลั่งน้ำอสุจิข้างนอก	190 (12.8)	498 (14.6)	688 (14.1)
ยาเม็ดคุมกำเนิด	73 (4.9)	331 (9.7)	404 (8.3)
ยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉิน	88 (5.9)	184 (5.4)	272 (5.6)
นักระยะปลอดภัย ก่อน 7 หลัง 7	67 (4.5)	129 (3.8)	196 (4.0)
ยาฉีดคุมกำเนิด	7 (0.5)	35 (1.0)	42 (0.9)
อื่นๆ	11 (0.7)	11 (0.3)	22 (0.5)
ไม่ตอบ	8 (0.5)	11 (0.3)	19 (0.4)
รวม	1,483 (30.4)	3,403 (69.4)	4,886 (100)
<b>ใช้สิ่งเสพติดก่อนมีเพศสัมพันธ์</b>			
ใช้ทุกครั้ง	55 (2.9)	52 (1.3)	107 (1.8)
ใช้บางครั้ง	198 (10.5)	373 (9.3)	571 (9.7)
ไม่ใช้	1,638 (86.6)	3,570 (89.4)	5,208 (88.5)
รวม	1,891 (32.1)	3,995 (67.9)	5,886 (100)
<b>ประเภทสารเสพติดที่ใช้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)</b>			
เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์/เหล้าปั่น	2,239 (64.7)	1,256 (70.3)	3,495 (66.6)
กัญชา	333 (9.6)	137 (7.7)	470 (9.0)
ยาบ้า	285 (8.2)	166 (9.3)	451 (8.6)
ยาอี/ยาไอซ์	151 (4.4)	93 (5.2)	244 (4.7)
กาว/ทินเนอร์	124 (3.6)	31 (1.7)	155 (3.0)
ฝิ่น	94 (2.7)	21 (1.2)	115 (2.2)
เฮโรอีน	79 (2.3)	16 (0.9)	95 (1.8)
อื่นๆ	154 (4.5)	66 (3.7)	220 (4.2)
รวม	3,459 (65.9)	1,786 (34.1)	5,245 (100)
<b>ประเภทของสื่อลามกที่ดู</b>			
คลิปมือถือ	9,343 (63.0)	4,191 (71.7)	13,534 (64.9)
อินเทอร์เน็ต/ออนไลน์	3,478 (23.2)	1,054 (18.0)	4,532 (21.7)
วีซีดี/ดีวีดี	859 (5.7)	319 (5.5)	1,178 (5.7)
หนังสือ/นิตยสาร	796 (5.3)	170 (2.9)	966 (4.6)
อื่นๆ	348 (2.3)	80 (1.4)	428 (2.1)
ไม่ตอบ	167 (1.1)	35 (0.6)	202 (1.0)
รวม	14,991 (71.9)	5,849 (28.1)	20,840 (100)
<b>ความถี่ในการดูสื่อลามก</b>			
1 - 2 วัน/สัปดาห์	6,103 (41.0)	2,474 (42.0)	8,577 (41.2)
3 - 4 วัน/สัปดาห์	988 (7.0)	394 (7.0)	1,382 (6.6)
5 - 6 วัน/สัปดาห์	615 (4.0)	332 (6.0)	947 (4.5)
ทุกวัน	901 (6.0)	396 (7.0)	1,297 (6.2)
นาน ๆ ครั้ง	5,647 (38.0)	1,985 (34.0)	7,632 (36.6)
ไม่ตอบ	737 (5.0)	268 (5.0)	1,005 (4.8)
รวม	14,991 (71.9)	5,849 (28.1)	20,840 (100)

มีค่ามากกว่าอย่างมีนัยสำคัญ คือ 4.6 เท่า และ 3.8 เท่าตามลำดับ (ตารางที่ 7) ถ้าตั้งครรภ์ระหว่างเรียนจะปรึกษาพ่อแม่ เพื่อน และครู ในการแก้ไขปัญหาในอัตราส่วนร้อยละ 71.4, 14.9 และ 4.5 ตามลำดับ

### วิจารณ์

การศึกษาครั้งนี้ แสดงถึงทัศนคติ บั๊จจัย พฤติกรรมเสี่ยง และ ความรู้เกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ และการป้องกันของวัยรุ่นในประเทศไทยเป็นข้อเตือนใจว่า ยุคสมัยได้เปลี่ยนไปความคิดเห็นเรื่องเพศ โดยเฉพาะการเก็บแแต่้มในกลุ่มวัยรุ่นเป็นเรื่องธรรมดา การ

บริโภคสื่อลามกก็ทำได้ง่ายผ่านโทรศัพท์ระบบมือถือ และเป็น สิ่งที่ผู้ปกครองตามไม่ค่อยทันด้านเทคโนโลยี โดยพบว่า เด็กมี เพศสัมพันธ์ครั้งแรกเฉลี่ยอายุ 14.9 ปี (เร็วที่สุดอายุ 10 ปี!) และบางคนมีคู่นอนมากกว่า 20 คน และร้อยละ 11.0 เป็น พฤติกรรมทางเพศที่เบี่ยงเบนแบบเพศเดียวกันหรือได้ทั้ง 2 เพศ เด็ก ปวช. 2 มีประสบการณ์ทางเพศมากกว่าเด็กระดับ ม. 2 ประมาณ 7 เท่า (ตารางที่ 3) และยังพบอีกว่าการที่เด็กอาศัย อยู่กับพ่อแม่ก็ไม่ได้เป็นตัวยืนยันว่าจะไม่มีเพศสัมพันธ์ เพราะ จากการศึกษาพบว่าสถานที่ที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของวัยรุ่น คือ บ้านตนเองหรือบ้านแฟนมากถึงร้อยละ 50.3 โดยเหตุผลคือ

ตารางที่ 5 ความคิดเห็นของประชากรที่ศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษา

ความคิดเห็น	ระดับการศึกษา		ภาพรวมประเทศ
	ม.2	ปวช.2	
<b>ผู้ชายหรือผู้หญิง ควรพกถุงยางอนามัย</b>			
ผู้ชาย	27,188 (82.9)	7,620 (80.8)	34,808 (82.4)
ผู้หญิง	5,612 (17.1)	1,814 (19.2)	7,426 (17.6)
รวม	32,800 (77.7)	9,434 (22.3)	42,234 (100)
<b>การเก็บแแต่้ม</b>			
เป็นการแข่งขัน	12,215 (37.2)	2,776 (29.4)	14,991 (35.5)
ค่านิยม	8,316 (25.4)	2,534 (26.9)	10,850 (25.7)
เลียนแบบ	4,107 (12.5)	1,326 (14.1)	5,433 (12.9)
เรียกร้องความสนใจ	6,042 (18.4)	2,029 (21.5)	8,071 (19.1)
อื่นๆ	2,120 (6.5)	769 (8.2)	2,889 (6.8)
รวม	32,800 (77.7)	9,434 (22.3)	42,234 (100)
<b>การตัดสินใจเมื่อเกิดการตั้งครรภ์</b>			
ตั้งครรภ์ต่อ	23,731 (72.4)	7,035 (74.6)	30,766 (72.8)
ยุติการตั้งครรภ์	5,130 (15.6)	1,530 (16.2)	6,660 (15.8)
อื่นๆ	3,939 (12.0)	869 (9.2)	4,808 (11.4)
รวม	32,800 (77.7)	9,434 (22.3)	42,234 (100)
<b>ถ้าตั้งครรภ์ระหว่างเรียนจะปรึกษาใครเป็นอันดับแรก</b>			
เจ้าหน้าที่สาธารณสุข	1,696 (5.2)	430 (4.6)	2,126 (5.0)
ครู	1,559 (4.8)	321 (3.4)	1,880 (4.5)
พ่อ/แม่	24,528 (74.8)	5,617 (59.5)	30,145 (71.4)
ญาติ พี่น้อง	632 (1.9)	282 (3.3)	914 (2.2)
เพื่อน	3,790 (11.6)	2,493 (26.4)	6,283 (14.9)
อื่นๆ	595 (1.8)	291 (3.1)	886 (2.1)
รวม	32,800 (77.0)	9,434 (22.3)	42,234 (100)

สำรวจความคิดเห็นและพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นในประเทศไทย

การมีโอกาสได้อยู่ด้วยกันสองต่อสองช่วงที่พ่อแม่หรือญาติไม่อยู่บ้าน และจากตารางที่ 6 แสดงถึงความสัมพันธ์การ มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับการพักอยู่อาศัย แม้จะพบว่าการอาศัยอยู่กับแฟนหรือคูรัก อยู่กับเพื่อนหรืออยู่คนเดียวมีโอกาสมีเพศสัมพันธ์สูงกว่าการอยู่กับพ่อแม่ก็ตาม แต่ทุกกรณี (ไม่ยกเว้นการที่เด็กอาศัยอยู่กับพ่อแม่) ก็มีนัยสำคัญทางสถิติกับการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น นอกจากนี้พบว่า ปัจจัยเสริมเพิ่มเติมกับการใช้ยาเสพติด (โดยเฉพาะเหล้าปั่น) และการดูสื่อลามก (โดยเฉพาะคลิปมือถือ) เป็นเหตุให้วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์มากกว่าวัยรุ่นที่ไม่ได้เสพสารเสพติดและดูคลิปลามกเป็น 4.6 เท่า และ 3.8 เท่าตามลำดับ (ตารางที่ 7) ความคิดเดิมๆ ที่ว่าวัยรุ่นอยู่กับพ่อแม่ ดูแลลูกในสายตาไม่น่าจะมีปัญหา อาจต้องพิจารณาใหม่ เพราะพบว่าเด็กวัยรุ่นมีประสบการณ์เพศสัมพันธ์ร้อยละ 14 โดยเฉลี่ย และยังมีโอกาสมากถ้าช่วงที่พ่อแม่หรือญาติไปทำงาน มีโอกาสอยู่ด้วยกันสองต่อสอง หรือจากนิสัยอยากรู้อยากลอง โดยการใช้ยาเสพติด การดูสื่อลามก จึงเป็นประเด็นที่ผู้ปกครองต้อง ตระหนักและคอยดูแลป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นไว้แต่เนิ่นๆ แม้แต่เด็กเล็กๆ ระดับประถม 5 หรือ 6 ก็อาจต้องระวัง เพราะพบว่า อายุที่น้อยที่สุดที่มีเพศสัมพันธ์ คือ อายุ 10 ปี ที่น่าห่วงคือ การที่วัยรุ่นบางคนมีคู่นอนมากกว่า 20 คน และมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศแบบเพศเดียวกันหรือได้ทั้ง 2 เพศ พบร้อยละ 11 ส่วนการปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ จากการศึกษาพบว่า มีเพียงร้อยละ 3.6 ก็เป็นประเด็นที่ผู้ให้ความสำคัญในการสอนเพศศึกษาและสร้างทัศนคติที่ถูกต้อง ความมีสติ มีทักษะชีวิตที่ดีในกรอบเรื่องของการมีเพศสัมพันธ์ในวัยอันควร หรือถ้าหลีกเลี่ยงไม่ได้ก็ต้องมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย โดยต้องมีความรู้ในการใช้วิธีคุมกำเนิดที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งสุขภาพ และการป้องกันการติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์

ตารางที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับการพักอยู่อาศัย (n = 48,492 คน)

การพักอยู่อาศัย	การมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก	$\chi^2$	p-value
<b>บิดาและ/มารดา</b>			
ม.2	1546 (5.5)	27.840	<0.05
ปวช.2	3147 (40.0)	109.909	<0.05
รวม	4693 (13.0)	170.691	<0.05
<b>ญาติ พี่น้อง</b>			
ม.2	541 (6.3)	5.617	<0.05
ปวช.2	823 (46.6)	16.117	<0.05
รวม	1364 (13.1)	7.415	<0.05
<b>แฟน/คูรัก</b>			
ม.2	96 (21.4)	205.111	<0.05
ปวช.2	296 (92.2)	338.444	<0.05
รวม	392 (51.0)	895.862	<0.05
<b>เพื่อน</b>			
ม.2	61 (12.0)	37.013	<0.05
ปวช.2	201 (53.7)	20.717	<0.05
รวม	262 (29.7)	186.742	<0.05
<b>อยู่คนเดียว</b>			
ม.2	25 (16.3)	31.639	<0.05
ปวช.2	88 (58.3)	15.953	<0.05
รวม	113 (37.2)	137.815	<0.05
<b>อื่นๆ</b>			
ม.2	2 (2.9)	1.046	>0.05
ปวช.2	20 (42.6)	0.001	>0.05
รวม	22 (19.0)	2.453	>0.05

ตารางที่ 7 ความเสี่ยงของปัจจัยต่างๆ ต่อการมีเพศสัมพันธ์

ปัจจัย	การมีเพศสัมพันธ์			95%CI			
	เคย	ไม่เคย	รวม	p-value	ODDs	lower	upper
<b>การใช้สารเสพติด</b>							
ใช้	1,600 (3.8%)	2,752 (6.5%)	4,352 (10.3%)	< 0.05	4.557	4.252	4.884
ไม่ใช้	4,286 (10.1%)	33,595 (79.5%)	37,881 (86.1%)				
รวม	5,886 (13.9%)	36,347 (86.1%)	42,233 (100.0%)				
<b>การดูสื่อลามก</b>							
ใช้	4,444 (10.5%)	16,396 (38.8%)	20,840 (49.3%)	< 0.05	3.750	3.522	3.994
ไม่ใช้	1,442 (3.4%)	19,952 (47.2%)	21,394 (50.7%)				
รวม	5,886 (13.9%)	36,348 (86.1%)	42,234 (100.0%)				

นอกจากนี้ยังพบว่า เมื่อเด็กมีปัญหาเรื่องการตั้งครรภ์ เด็กจะไม่ค่อยไปปรึกษาครู (มีเพียงร้อยละ 4.5) แต่ก็ยังเป็นโอกาสที่เด็กยังหันไปปรึกษาพ่อแม่ถึงร้อยละ 71.4 เป็นมุมมองที่เป็นประโยชน์ที่พ่อแม่ต้องให้ความสนใจและเผื่อระวังไม่ให้เกิดสถานการณ์เป็นใจ เอื้อกับการมีเพศสัมพันธ์ นอกเหนือจากการมอบความรัก และการอบรมสั่งสอน การสร้างความไว้วางใจกันในครอบครัว ขณะเดียวกันมุมมองด้านโรงเรียน ครู อาจารย์ จะต้องปรับกลยุทธ์ให้เกิดความไว้วางใจและเชื่อมั่นจากเด็กนักเรียนในฐานะที่เป็นบ้านและพ่อแม่คนที่สอง เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นต่อไป

อนึ่งจากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า เด็ก ปวช. มีประสบการณ์ทางเพศมากกว่าเด็กระดับมัธยมประมาณ 7 เท่า จึงเป็นประเด็นที่กระทรวงศึกษาและพ่อแม่และผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ต้องหามุมมองแก้ไขและปรับปรุงร่วมกันในการสร้างค่านิยมและสภาพแวดล้อมหรือปัจจัยอื่นๆให้มีสถานการณ์ที่ดีขึ้นกว่าเดิม ซึ่งทั้งหมดต้องอาศัยความร่วมมือของครอบครัว ชุมชน โรงเรียน และหน่วยงานต่างๆ โดยเฉพาะเรื่องของการเทคโนโลยีที่ผู้ใหญ่ใจดีมา ร่วมกันสร้างความอบอุ่นดูแลเด็กวัยรุ่นไทยมีทักษะชีวิต และมีสติในการดูแลตนเองให้มีประสบการณ์ทางเพศที่ปลอดภัยในวัยอันควร

เนื่องจากการศึกษานี้มีข้อจำกัดของการ design การศึกษาครั้งต่อไปควรออกแบบในลักษณะของ case-control

### กิตติกรรมประกาศ

กราบขอบพระคุณอธิบดีกรมอนามัยและรองอธิบดีกรมอนามัยที่เห็นความสำคัญและให้การสนับสนุนการสำรวจครั้งนี้ และขอขอบคุณนักวิชาการสาธารณสุขสุขของศูนย์อนามัยเขตอีก 9

ท่าน คือ นางสุวิมล พุทธรังษัย ศูนย์อนามัยที่ 1 บางเขน, นางทัศนีย์ ธรรมานวัฒน์ ศูนย์อนามัยที่ 2 สระบุรี, นางวรรณดี จันทศิริ ศูนย์อนามัยที่ 3 ชลบุรี, นางพรรณพิลาศ คำแหง ศูนย์อนามัยที่ 5 นครราชสีมา, นางสุภาวดี ป้องสา ศูนย์อนามัยที่ 6 ขอนแก่น, นางสาววารภรณ์ นนทวิ ศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี, นางสาววรรษษา โชติธนานันท์ ศูนย์อนามัยที่ 10 เชียงใหม่, นายวิรุณ คงศรีชาย ศูนย์อนามัยที่ 11 นครศรีธรรมราช และนางจีรวิศ เจริญลิขิต ศูนย์อนามัยที่ 12 ยะลา ที่ร่วมคิดร่วมดำเนินการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี และขอขอบคุณ นายสมภพ สุทัศน์วิริยะ นางสาวสุธีรา พินิจ นางสาว ธาตรี เจตน์อัศวภิมย์ ที่ช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูล ทำให้นักวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี

### เอกสารอ้างอิง

1. พบศพทารกอีกนับพันวัดไผ่เงิน. หนังสือพิมพ์คมชัดลึก [Internet]. 2553 [สืบค้นเมื่อ 19 พฤศจิกายน 2553]. แหล่งข้อมูล: www.komchadluek.net
2. หมวยแฉหมดเปลือกแม่อาเวิร์ตบังคับทำแท้ง. หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ [Internet]. 2555 [สืบค้นเมื่อ 25 กุมภาพันธ์ 2555]. แหล่งข้อมูล: http://www.dailynews.co.th/crome/14437เสาร์ที่ 25 กุมภาพันธ์ 2555.
3. นวลตา อาภาศัพพะกุล. เพศสัมพันธ์และการใช้ถุงยางอนามัยในกลุ่มเยาวชนที่มาใช้บริการในแหล่งชุมชนวัยรุ่น กรณีศึกษากรุงเทพมหานคร. สงขลานครินทร์เวชสาร 2549;24:475-82.
4. วีระชัย สิทธิปิยะสกุล, พิชานัน หนูวงษ์. ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น (teenage pregnancy) ในเขตตรวจราชการที่ 17: แนวโน้มและแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหา (SLM). พิมพ์ครั้งที่ 1. เชียงใหม่: เภวสิการพิมพ์; 2553.
5. วีระชัย สิทธิปิยะสกุล. มุมมองการแก้ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น teenage pregnancy ผ่าน concept ของประเด็นธรรมในพระไตรปิฎก. วารสารสูตินรีแพทย์สัมพันธ์ 2554;20:16-21.

**Abstract: A Survey on Sexual Experiences, Opinions and Sexual Risk Behaviors among Teenage Students in Thailand**

**Veerachai Sittipiyasakul, M.D., Diploma of Thai Board in Obstetrics and Gynaecology\*;** Pichanun Nuwong, M.A.\*  
**Ratchanee Luksitanon, M.Sc. \*\*;** Benja Uamasan, M.A. in Education\*\*\*

\* *Regional Health Promotion Center 9 Phitsanulok;* \*\* *Regional Health Promotion Center 4 Ratchaburi;* \*\*\* *Regional Health Promotion Center 8 Nakhon Sawan*

*Journal of Health Science 2013;22:979-87.*

The objective of this study was to assess knowledge, attitude and practice regarding sexual activities as well as analyzing factors associated such practices among Thai Teenage students aged 10 – 19 years old at junior high school level (years 2) and vocational school level (year 2). Samples were selected through multi-stage cluster sampling from all 12 regional health promotion centers during the period from January to February 2012. Data were collected by using a set of questionnaire. Altogether 42,234 students were included in the study. It was found that about 13.9% of them had sexual experiences with an average age of 14.98 years old (the minimum age was 10 years old). The average number of partners was 1 – 2; and the maximum was 20. Homosexual practice was 8.5 percent and bisexual act was 2.5 percent. Major contraception choice was condom (66.4%). If pregnant, 15.8 percent decided to “terminate”; and the person whom they would consult with would be parents, friends and teachers: 71.5, 14.9, and 4.5 percent respectively. The location of the first sex was mainly at their/partners home (50.3%). The main circumstance leading to sex was “being together two by two” (32.2%). Other factors included drug use (66.6% were alcoholic beverage) and watching pornographic clips from mobile phone (64.9%). The study’s findings indicated that parents, teachers and all concerned sectors should be aware of the situation and jointly develop appropriate and effective policy and strategies for the prevention and control of teenage pregnancy.

**Key words: Teenage opinion, Sexual risk behavior, Teenage pregnancy**